

NAGOVOR prof. dr. ZDRAVKO KAČIČ, rektor UM

Spoštovani

- msgr. dr. Andrej Saje, predsednik Slovenske škofovske konference
- akad. prof. dr. Peter Štih, predsednik SAZU
- prof. dr. Gregor Majdič, rektor UL,
- prof. dr. Oto Luthar, direktor ZRC SAZU,
- prof. dr. Janez Vodičar, dekan Teološke fakultete,
- g. Tone Rode, direktor Družine,
- strokovnjaki prevajalci na čelu z glavnim urednikom akad. prof. dr. Jožetom Krašovcem in članom prevajalske skupine celjskim škofom izr. prof. dr. Maksimiljanom Matjažem,
- cenjeni gostje, gospe in gospodje!

V veselje in čast mi je, da lahko nagovorim ta slavnostni zbor ob zaključku zgodovinskega večletnega projekta prve izdaje novega prevoda Svetega pisma iz izvirnih jezikov, po vzoru slavne Jeruzalemske biblije, z vključenimi bogatimi uvodi, opombami in dodatki, ki dodatno pojasnjujejo besedilo.

Če je francoski pesnik, romanopisec in dramatik Victor Hugo z mislijo: »Knjiga je v celoti pot od zlega k dobremu, od krivice k pravici, od napačnega k resničnemu, od noči k dnevnu«, prisodil takšen globlji pomen knjigi na splošno, potem to še toliko bolj velja za »knjigo vseh knjig«, za Sveto pismo, ki velja za najbolj razširjeno in kulturno-duhovno najvplivnejšo knjigo vseh časov. Eden največjih svetovnih mojstrov pisane besede ruski pisatelj Fjodor Mihajlovič Dostojevski je v svojem zadnjem romanu Bratje Karamazovi v usta starca Zosime položil naslednje globoke misli: »Ljubi Bog, kakšna knjiga je to in kakšen poduk! Kakšna knjiga je Sveto pismo, kakšen čudež in kakšna moč sta z njo dana človeku! To je prava slika sveta in človeka in človeških značajev, in vse je imenovano in pokazano za vse večne čase. In koliko skrivnosti je tukaj razrešenih in razodetih!«

Prevodi Svetega pisma v evropski kulturi od antike do danes pomenijo temelj razvoja jezika, kulture in duhovnosti. Prav Sveto pismo je pri večini krščanskih narodov, kamor se prištevamo tudi Slovenci, prva knjiga, ki je bila napisana v narodnem jeziku, zato prevod Svetega pisma pomeni obenem začetek jezika in pismenstva sploh.

Izjemno bogata zgodovina prevajanja Svetega pisma kot temeljne knjige naše kulture sicer sega celo že v 9. stoletje, ko sta prvi prevod v staro cerkveno slovanščino naredila Grka, brata svetnika Ciril in Metod, potem ko ju je iz Soluna na Moravsko povabil knez Rastislav.

Letos pa mineva 440 let, ko je bila leta 1584 čez severno mejo tedanje dežele Kranjske v sodih pretihotapljena na Nemškem tiskana protestantska Biblija. Šlo je za prvi celotni prevod Svetega pisma v slovenščino. Pa ne samo v slovenščino. Ta prevod, delo Jurija Dalmatina, je namreč prvi celotni prevod Svetega pisma v kakega izmed modernih slovanskih jezikov sploh.

Sveto pismo je že pred Dalmatinom začel prevajati najpomembnejši slovenski protestant Primož Trubar. Na visoko kakovost njegovega prevajanja kaže ocena prevajalca Janka Modra, da je Trubar »klasik slovenskega prevajalstva«. Literarni kritik akad. prof. dr. Jože Pogačnik, nekdanji dekan Pedagoške fakultete UM, je o Trubarju zapisal, da je »utemeljil slovensko narodno enoto, ugotovil temeljne prvine slovenske duhovne identitete, dal osnove za razvoj slovenske književne ustvarjalnosti in promoviral slovenski koncept kulture«.

Tudi vsi poznejši prevodi so bili prav tako velikega pomena za razvoj jezika, religioznosti, literature in narodne zavesti, pa tudi za splošni razvoj družbe. Enako velja za najnovejši že osmi

prevod, ki je plod skoraj dvajsetletnega trdega dela strokovnjakov in predstavlja pomembno pridobitev za slovensko kulturo in znanost, ki je univerzalna. Znanost v tem kontekstu razumemo kot preprosto stremljenje k znanju, preučevanje tega, kar vemo, in iskanje, da bi vedeli več. Zato vse znanstveno preučevanje nujno temelji na prepričanju, da obstajajo objektivne resničnosti v svetu in da lahko te resničnosti odkrijemo in dokažemo. Tudi s tega vidika je Sveto pismo vselej bilo in ostaja aktualno, saj »prinaša najbolj celostno, najbolj univerzalno pojmovanje celotne resničnosti v širino in globino«, kot pravi vodja projekta novega prevoda akad. prof. dr. Jože Krašovec.

Spoštovani,

prvo celotno izdajo novega prevoda Svetega pisma želim označiti kot monumentalno delo ter mu podati oceno »Odlično!« in sicer v takšnem pomenu, kot je to izrazil modrec klasične Grčije Aristotel: »Odličnost ni nikoli naključje. Vedno je rezultat velikega namena, iskrenega truda in inteligentne izvedbe. Predstavlja pametno izbiro mnogih alternativ«.

Hvala. Zdravko Kačič